

Inbreng consultatie novelle Wet versterking regie volkshuisvesting

De inbreng van Dakloosheid Voorbij! richt zich hoofdzakelijk op het bieden van urgentie aan gezinnen met minderjarige kinderen zonder vaste verblijfplaats. De Tweede Kamer heeft in meerderheid besloten deze groep middels amendement 93 (hierna: amendement Grinwis) toe te voegen aan de Wet versterking regie volkshuisvesting (hierna: Wet regie). Met de voorliggende novelle wordt het amendement niet aangepast. Toch vinden wij het belangrijk om onze visie te delen met uw Kamer. De minister heeft namelijk aangegeven dat ze overweegt om - via een ministeriële regeling - bij de uitvoering van dit amendement (mogelijk zeer ingrijpende) wijzigingen aan te brengen. Omdat er bij deze procedure geen publieke consultatie plaatsvindt, leveren wij onze inbreng in deze consultatie.

Urgentie een cruciale stap voor realisatie Nationaal Actieplan Dakloosheid

Dakloosheid Voorbij! pleit ervoor dat in de wet wordt vastgelegd dat alle dakloze mensen urgentie (voorrang op een sociale woning) krijgen. In de Wet regie is dit (nog) niet geregeld. In het oorspronkelijke wetsvoorstel kreeg slechts een kleine groep dakloze mensen urgentie. Dit is niet in lijn met de primaire gedachte van de beweging van het Nationaal Actieplan Dakloosheid, Eerst een Thuis (NAD). In het NAD belooft de Nederlandse overheid om in 2030 een einde aan dakloosheid te maken.

Het amendement Grinwis voegt de groep *"gezinnen zonder verblijfplaats met minderjarige kinderen"* toe als groep die onder de Wet regie het wettelijk recht op urgentie heeft. Ook met deze toevoeging is de Wet regie nog niet in lijn met het NAD, maar het is wel een stap in de goede richting. Wij betreuren het dan ook dat de minister het amendement Grinwis in een eerder stadium heeft ontraden. Daarmee ondergraaft ze in feite haar eigen beleid (namelijk het NAD).

Wij roepen de minister op om het amendement Grinwis alsnog te omarmen, aangezien dit een belangrijke bijdrage levert aan het realiseren van de doelstelling uit het NAD.

Nadere afbakening niet wenselijk en niet nodig

In haar brief van 26 augustus aan de Eerste Kamer maakt minister Keijzer melding van een Uitvoeringstoets Decentrale Overheden (UDO) en stelt zij te kijken naar een "nadere afbakening" van de toegevoegde categorie "gezinnen zonder verblijfplaats met minderjarige kinderen". Deze afbakening kan volgens de minister opgenomen worden bij ministeriële regeling.

Dakloosheid Voorbij! is kritisch op deze neiging tot beperken, ten onrechte worden urgent woningzoekenden tegen elkaar uitgespeeld. De minister voert een aantal argumenten aan tegen het amendement Grinwis. In deze inbreng beschrijven wij waarom wij deze argumenten onvoldoende onderbouwd en niet valide achten.

1. De Minister kijkt alleen naar financiële lasten en niet naar financiële baten

De minister vermeldt in haar brief dat het met voorrang huisvesten van dakloze gezinnen leidt tot (financiële) lasten. De (financiële) baten, zoals besparing op noodopvang en andere voorzieningen voor dakloze mensen, blijven onbenoemd. En dat is onterecht, want de baten overtreffen de lasten. Structurele huisvesting bespaart hoge maatschappelijke kosten. Onderzoek laat zien dat 1 euro investeren in Housing First 2,5 euro aan (im)materiële baten oplevert.¹

¹ [Maatschappelijke kosten-batenanalyse Brede aanpak dakloosheid | Housing First Nederland](#)

2. ETHOS Light definitie biedt een heldere afbakening

Volgens de minister is de categorie dakloze gezinnen met minderjarige kinderen niet duidelijk gedefinieerd. Dit klopt niet. De ETHOS Light-definitie - de leidende definitie van dakloosheid die ook door de EU en de Nederlandse overheid wordt gebruikt - biedt juist een duidelijke afbakening. Bij de ETHOS definitie is de leefsituatie leidend, en niet iemands persoonlijke kenmerken. Dit maakt het tot een objectief criterium.

Bij groepen die volgens de minister onduidelijk zijn, zoals mensen die op onconventionele plekken als een camping verblijven of noodgedwongen bij vrienden, familie en derden verblijven, kan het niet-kunnen-inschrijven als criterium gebruikt worden. Zo wordt bijvoorbeeld voorkomen dat jongeren die vanwege de wooncrisis langer bij hun ouders moeten wonen maar zich daar wel gewoon kunnen inschrijven, ten onrechte gebruikmaken van de urgentieregeling.

3. Onterechte angst voor oneigenlijk gebruik

De minister stelt in haar brief van 26 augustus dat de aanpassing van de urgentie categorie tot een prikkel zou kunnen leiden waar gezinnen hun situatie zo in zullen richten dat zij alsnog in aanmerking komen voor urgentie. Echter: net als bij andere groepen die aanspraak op urgentie maken zal een urgentiecommissie mede aan de hand van een aantal criteria (inkomenseis, inschrijving bij de gemeente, etc.) toetsen of een aanvraag gehonoreerd dient te worden. Wij zien geen reden waarom deze toetsing bij dakloze gezinnen met minderjarige kinderen minder effectief zou zijn.

Ook het College voor de Rechten van de Mens wijst erop dat de bewering dat het amendement Grinwis tot (grootschalig) misbruik zal leiden onvoldoende aannemelijk is:

“De uitvoerbaarheidsbezwaren zoals aangevoerd door de minister zijn volgens het College onvoldoende onderbouwd om het wezenlijke belang dat gediend wordt met urgentie voor gezinnen met kinderen opzij te zetten. Het voorkomen en tegengaan van dak- en thuisloosheid is één van de kernpunten bij de verwezenlijking van het recht op Huisvesting. (...). De overheid is dan ook verplicht maatregelen te treffen om dakloosheid te voorkomen”

- college voor de rechten voor de mens – brief aan Eerste Kamer 4 september 2025

4. Voorkom een onterechte overschatting van het aantal benodigde woningen

Wij begrijpen dat de minister een inschatting wil maken van het aantal dakloze gezinnen met minderjarige kinderen dat op de nieuwe wettelijke regeling aanspraak zal willen maken. Een exacte inschatting is op dit moment echter niet mogelijk, aangezien er (nog) geen betrouwbare cijfers van het aantal dakloze mensen bestaan.

De cijfers van het CBS - waar ook de minister naar verwijst - zijn totaal ongeschikt, aangezien in deze cijfers minderjarigen niet worden meegenomen. Wij roepen de minister op om behoedzaam te zijn bij het maken van een inschatting van het aantal dakloze gezinnen met minderjarige kinderen. Wij adviseren de minister om in ieder geval rekening te houden met de volgende factoren::

- **Maak bij het inschatten van het aantal dakloze gezinnen met minderjarige kinderen onderscheid tussen het eerste jaar en de jaren daarna.** Na huisvesting in het eerste jaar zal het aantal immers afnemen.
- **Voorkom dubbel telling.** Houd er rekening mee dat sommige gezinnen al om andere redenen (b.v. medische gronden) onder de Wet regie het recht op urgentie hebben. Dat geldt ook voor mensen die een opvang of instelling verlaten.

5. Toename wachttijd kleine prijs om dakloosheid op te lossen

De minister schrijft aan de Eerste Kamer dat *"het toekennen van urgentie aan deze mogelijk omvangrijke groep huishoudens (bedoeld worden dakloze gezinnen met minderjarige kinderen) gevolgen heeft voor de wachttijd voor woonruimte van regulier woningzoekenden en andere urgent woningzoekenden."*

Uiteraard klopt het dat toekennen van urgentie aan dakloze gezinnen met minderjarige kinderen gevolgen heeft voor de wachttijd. Wij vinden dit -net als een meerderheid in de Tweede Kamer- een kleine prijs voor het oplossen van dakloosheid. Dakloze gezinnen met minderjarige kinderen behoren tot de meest urgent woningzoekenden en verkeren in een zeer penibele situatie. Maar bij de verdeling van sociale woningen staan ze nu vaak buitenspel. Volgens Sander Heinsman, bestuursvoorzitter bij woningcorporatie Portaal gaat 60 procent van de sociale woningen op basis van de duur van de wachttijd naar doorstromers, mensen die al een huis hebben. Hij pleit er voor om mensen in een kwetsbare situatie voorrang te geven boven mensen die al een woning hebben en om de basis van het distributiesysteem te verschuiven van inschrijftijd naar urgentie. (Trouw, 12 mei 2025)

Overigens hangt de (extra) wachttijd ook van andere factoren af. Als er bijvoorbeeld meer betaalbare sociale woningen worden gebouwd dan nu voorzien in de Wet regie zal de wachttijd afnemen. Deze keuze wordt door de minister echter niet gemaakt, zij kiest er liever voor om urgenten om een (te) beperkt aantal sociale woningen te laten concurreren.

Oproep: voer amendement Grinwis gewoon uit

Wij roepen de minister op om uitvoering te geven aan het amendement Grinwis, zonder pogingen om via een uitvoeringsregeling de groep te beperken.

Wij dringen er bij uw Kamer op aan om de minister hierbij goed te controleren. **Laat dakloze gezinnen alstublieft niet in de steek!**

Meer weten?

Mocht u naar aanleiding van deze inbreng vragen of opmerkingen, dan kunt u contact opnemen met: Geert Ritsema, geert@dakloosheidvoorbij.nl 0624634943

PS. Over het amendement Mooiman

Wij vinden het volledig terecht dat de minister het amendement Mooiman met betrekking tot statushouders via de novelle schrapt. Het is immers juridisch onhoudbaar en discriminerend, in strijd met artikel 1 van onze Grondwet en artikel 14 van het Europees Verdrag voor de Rechten van de Mens.

Maar helaas heeft de minister - ondanks een negatief advies van de Raad van State - wél het voorstel voor het schrappen van voorrang voor statushouders in de sociale huur (wijziging Huisvestingswet 2014) bij de Tweede Kamer ingediend. Ook dit voorstel is in strijd met de Grondwet, aldus de Raad van State.

Dakloosheid Voorbij! vreest dat het zal leiden tot meer dakloosheid onder vergunninghouders, aangezien zij zich in een ongunstige positie op de woningmarkt bevinden en zonder de (mogelijkheid van) urgentie niet meer aan een woning kunnen komen. Wij komen hier bij de behandeling van dit wetsvoorstel in de Tweede Kamer op terug.

